

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเมืองการปกครองของโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล ภาคกลาง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้ คือ การเตรียมการ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การเตรียมการ

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อกำหนดกรอบการวิจัยจากเอกสารต่างๆ ได้แก่ เอกสารประกอบหลักสูตร วารสาร รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการ ข้อมูลเบื้องต้นจากการร่วมฟังสัมมนา และศึกษาเกณฑ์การประเมินผลการตัดสินโครงการประกวดโรงเรียนดีเด่น รวบรวมข้อมูลที่ได้เพื่อนำมาใช้ในการวิจัย

ประชากร และตัวอย่างประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกรรมการทางการศึกษา สมาชิกสภาเทศบาล นักบริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน ในโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล กระทรวงมหาดไทย ในภาคกลาง

2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกรรมการทางการศึกษาสมาชิกสภาเทศบาล นักบริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียนในโรงเรียนเทศบาลดีเด่น สังกัดเทศบาลภาคกลาง ปีการศึกษา 2534-2535 ในจังหวัดนครปฐม เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี นครสวรรค์และพิจิตร รวม 6 จังหวัด จำนวน 10 โรงเรียน จำนวนตัวอย่างประชากรมีดังนี้คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 17 คน สมาชิกสภาเทศบาล 24 คน นักบริหารการศึกษา 24 คน ผู้บริหารโรงเรียน 20 คนครู 30 คน นักเรียน 30 คน รวม 145 คน

3. การเลือกตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ภาคกลางมีทั้งหมด 24 จังหวัด ในจังหวัดเหล่านี้ผู้วิจัยเลือกทุกจังหวัดที่มีโรงเรียนเทศบาลดีเด่นทั้งหมด จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี นครสวรรค์และพิจิตร

3.2 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับรายชื่อโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล ภาคกลาง ปีการศึกษา 2534-2535

3.3 ใช้โรงเรียนดีเด่นทุกโรงของจังหวัดที่ได้ในข้อ 1 ได้จำนวนโรงเรียนดีเด่น ดังนี้คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 1 โรงเรียน เพชรบุรี จำนวน 3 โรงเรียน ราชบุรี จำนวน 2 โรงเรียน ลพบุรี จำนวน 1 โรงเรียน นครสวรรค์จำนวน 2 โรงเรียน และพิจิตรจำนวน 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 10 โรงเรียน (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนดีเด่น จำแนกตามจังหวัดและเทศบาล

จังหวัด	เทศบาลที่มีโรงเรียนดีเด่น	จำนวนโรงเรียนดีเด่น
1. นครปฐม	เมืองนครปฐม	1
2. เพชรบุรี	เมืองเพชรบุรี	1
	ตำบลชะอำ	2
3. ราชบุรี	เมืองราชบุรี	2
4. ลพบุรี	ตำบลโคกสำโรง	1
5. นครสวรรค์	เมืองนครสวรรค์	2
6. พิจิตร	เมืองบางมูลนาก	1
รวม		10

3.4 จากเทศบาล ภาคกลาง ที่โรงเรียนดีเด่นในข้อ 3.3 เลือกตัวอย่างประชากรที่เป็นนักบริหารการศึกษา สมาชิกสภาเทศบาล ดังนี้

3.4.1 เลือกตัวอย่างนักบริหารการศึกษา ในเทศบาลที่มีโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล ภาคกลางเป็นตัวอย่างประชากร ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจงทุกคน รวม 24 คน (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนนักบริหารการศึกษา จำแนกตามเทศบาลที่มีโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล
ภาคกลาง

จังหวัด	เทศบาลที่มีโรงเรียนดีเด่น	จำนวนนักบริหารการศึกษา ที่เป็นตัวอย่างประชากร
1. นครปฐม	เมืองนครปฐม	5
2. เพชรบุรี	เมืองเพชรบุรี	3
	ตำบลชะอำ	3
3. ราชบุรี	เมืองราชบุรี	3
4. ลพบุรี	ตำบลโคกสำโรง	2
5. นครสวรรค์	เมืองนครสวรรค์	6
6. พิจิตร	เมืองบางมูลนาก	2
รวม		24

3.4.2 สมาชิกสภาเทศบาล ในเทศบาลที่มีโรงเรียนดีเด่น ตามข้อ 3.3
ทั้งหมด 7 เทศบาล ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 114 คน สุ่มแบบง่ายมาร้อยละ 20 ของจำนวน
สมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด ได้สมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร 24 คน
(ดังตารางที่ 3) ในจำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด กำหนดเจาะจงเลือกสมาชิกสภาเทศบาลที่
เป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลละ 1 คน รวม 7 คน ที่เหลือ 17 คน เลือกสมาชิกสภาเทศบาล
โดยไม่เจาะจงตำแหน่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล จำแนกตามเทศบาลที่มีโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล
ภาคกลาง

จังหวัด	เทศบาลที่มี โรงเรียนดีเด่น	จำนวนสมาชิก สภาเทศบาล	จำนวนสมาชิกสภา เทศบาลที่เป็น ตัวอย่างประชากร
1. นครปฐม	เมืองนครปฐม เมือง	18	4
2. เพชรบุรี	เพชรบุรี	18	4
	ตำบลชะอำ	12	2
3. ราชบุรี	เมืองราชบุรี	18	4
4. ลพบุรี	ตำบลโคกสำโรง	12	2
5. นครสวรรค์	เมืองนครสวรรค์	18	4
6. พิจิตร	เมืองบางมูลนาก	18	4
	รวม	114	24

3.5 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่เป็นกรรมการทางการศึกษาทุกคนเป็น
ตัวอย่างประชากร รวมจำนวน 17 คน (รายชื่ออยู่ที่ภาคผนวก)

3.6 จากโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล ภาคกลาง ในข้อ 2.3 เลือกตัวอย่าง
ประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน ดังนี้

3.6.1 ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่หรือครู
ใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ที่ปฏิบัติงานอยู่ใน
โรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล ภาคกลาง ในข้อ 2.3 โรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวน 20 คน
(ดังตารางที่ 4)

3.6.2 เลือกครู-อาจารย์โรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล ภาคกลาง ด้วยวิธี
สุ่มแบบเจาะจงครูในโรงเรียนดีเด่น ทุกโรงเรียนละ 3 คน รวมจำนวน 30 คน (ดังตารางที่
4) โดยมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

1) เป็นครูผู้สอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่
5-6 ในโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล ภาคกลาง

2) หรือเป็นครูผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล ภาคกลาง

3.6.3 เลือกนักเรียนโดยครูเป็นผู้เลือก ในโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล ภาคกลาง ด้วยวิธีสุ่มแบบเจาะจง โรงเรียนละ 3 คน รวมจำนวน 30 คน (ดังตารางที่ 4) มีเกณฑ์การเลือกดังนี้

- 1) เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล ภาคกลาง
- 2) เป็นนักเรียนที่ครูผู้สอนระบุว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อความหมาย กล่าวแสดงออกหรือเคยมีบทบาทการเป็นผู้นำ
- 3) ในจำนวนนักเรียน 3 คน มีทั้งนักเรียนหญิง และนักเรียนชาย

ตารางที่ 4 จำนวนผู้บริหาร ครู และนักเรียน จำแนกตามโรงเรียนดีเด่น ภาคกลาง

จังหวัด	รายชื่อโรงเรียนดีเด่น	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครู	จำนวน นักเรียน
1. นครปฐม	1. ร.ร. วัดสระกระเทียม	2	3	3
2. เพชรบุรี	2. ร.ร. วัดแก่นเหล็ก	2	3	3
	3. ร.ร. ชะอำวิทยาคาร	2	3	3
	4. ร.ร. บ้านห้วยทรายใต้	2	3	3
3. ราชบุรี	5. ร.ร. วัดช่องลม	2	3	3
	6. ร.ร. วัดมหาธาตุ	2	3	3
4. ลพบุรี	7. ร.ร. วัดแก้วจันทาราม	2	3	3
5. นครสวรรค์	8. ร.ร. วัดจอมคีรีนาคพรต	2	3	3
	9. ร.ร. วัดวรนาถบรรพต	2	3	3
6. พิจิตร	10. ร.ร. วัดชัยมงคล	2	3	3
	รวม	20	30	30

ตารางที่ 5 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด

จังหวัด	ส.ส.ที่เป็น กรรมการ ทางการศึกษา	สมาชิกสภา เทศบาล	นักบริหาร การศึกษา	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู	นักเรียน
นครปฐม		4	5	2	3	3
เพชรบุรี		6	6	6	9	9
ราชบุรี		4	3	4	6	6
ลพบุรี		2	2	2	3	3
นคร สวรรค์		4	6	4	6	6
พิจิตร		4	2	2	3	3
รวม	17	24	24	20	30	30

รวมตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 145 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ 1 แบบวิเคราะห์เอกสาร จำนวน 1 ชุด

ประเภทที่ 2 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 4 ชุด

ประเภทที่ 3 แบบสังเกต จำนวน 1 ชุด

ประเภทที่ 1 แบบวิเคราะห์เอกสารของจังหวัดและของโรงเรียน สำหรับบันทึกสาระสำคัญ ในเรื่องนโยบายการศึกษาที่ส่งเสริมการเมืองการปกครอง

ประเภทที่ 2 แบบสัมภาษณ์ มี 2 แบบคือ

1) แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นคำถามปลายเปิดสำหรับให้ผู้ตอบ แสดงความคิดเห็น ใช้ถามตัวอย่างประชากรที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกรรมการทางการศึกษา และสมาชิกสภาเทศบาล มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน การเมืองการปกครอง 4 ด้าน คือ ด้านนโยบาย การบริหารงานวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2) แบบแบบกำหนดให้เลือกตอบ (Check list) ที่มีตัวเลือกอย่างกว้างๆ ในบางข้อ เกี่ยวกับการเมืองการปกครองและกิจกรรมการสอนในโรงเรียนเทศบาลทั้งนี้เพราะต้องการให้ตัวอย่างประชากรให้ข้อมูลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์สำหรับนักบริหารการศึกษา ศิษยานุเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบและการประเมินตนเองด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครอง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนการเมืองการปกครอง 3 ด้านคือ ด้านนโยบาย การบริหารงานวิชาการ การส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

2. แบบสัมภาษณ์สำหรับครู มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบและการประเมินตนเองด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครอง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนการเมืองการปกครอง 7 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตและการใช้สื่อ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

3. แบบสัมภาษณ์สำหรับนักเรียน มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนการเมืองการปกครอง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตและการใช้สื่อ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตอนที่ 3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

ประเภทที่ 3 แบบสังเกตสภาพการจัดการเรียนการสอนการเมืองการปกครอง

ผู้วิจัยสร้างแบบสังเกตสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเมืองการปกครอง สำหรับใช้ในโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 10 โรงเรียน เป็นการสังเกตแบบวางแผนเอาไว้ล่วงหน้า จำนวน 1 ชุด มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (Rating scale) ใช้สังเกตสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียน มี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียน

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่จะทำการสังเกตสภาพการจัดการเรียนการสอน 6 ด้าน ได้แก่ด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตและการใช้สื่อ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อมูลอื่นๆ ที่สังเกตเห็นเพิ่มเติมจากโรงเรียนนั้น ๆ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาสภาพต่างๆ ของข้อมูลเบื้องต้น จากเอกสาร บทความทางวิชาการ งานวิจัยและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนเทศบาล และสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลและประมวลเป็นกรอบความคิดหลักสำหรับการวิจัยในการสร้างเครื่องมือ

2. ศึกษาการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตสภาพการจัดการเรียน จากตำราของ อุทุมพร จามรมาน (2530) กมล พลอยงาม (2534) พรพรรณ คำเพ็ง (2533) วีระ พลอยครบุรี (2532) มาทำการศึกษาวิเคราะห์ปรับปรุง เพื่อเป็นแนวทางในการทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสารจำนวน 1 ชุด สำหรับวิเคราะห์นโยบายของเทศบาล และของโรงเรียนดีเด่น

4. แบบสัมภาษณ์จำนวน 4 ฉบับใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 6 กลุ่มคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกรรมการทางการศึกษา 17 คน กลุ่มสมาชิกสภาเทศบาล 24 คน นักบริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ 24 คน ผู้บริหารโรงเรียน 20 คน ครู 30 คน และนักเรียน 30 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 145 คน เป็นแบบที่มีโครงสร้างโดยกำหนดคำถามให้และคำตอบให้ผู้ตอบเลือก เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเมืองการปกครองของโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาล ภาคกลาง

5. แบบสังเกต ใช้สังเกตสภาพการจัดการเรียนการสอนการเมืองการปกครองในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 10 โรงเรียน โดยปรับปรุงจากคู่มือประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตย เกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และแบบสำรวจการปฏิบัติของโรงเรียนในการสร้างเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

6. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง จำนวน 9 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้

7. แก้ไขปรับปรุงเครื่องมือให้สมบูรณ์และถูกต้อง ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากร ในโรงเรียนเมืองปทุมธานี เทศบาลเมือง จังหวัดปทุมธานี และโรงเรียนวัดหินกรนิมิตร เทศบาลเมือง จังหวัดนนทบุรี เพื่อหาข้อบกพร่องในการใช้ภาษาและการตอบคำถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

8. จัดพิมพ์แล้วนำเครื่องมือไปใช้กับตัวอย่างประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ส่งถึงสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น และส่งถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกรรมการทางการศึกษาจำนวน 17 คน เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการวิจัย

2. ขอให้สำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น ออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังสำนักงานเทศบาลเมือง สำนักงานเทศบาลตำบล นักบริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารครูและนักเรียนในโรงเรียนดีเด่น สังกัดเทศบาลของจังหวัดในภาคกลางที่เป็นตัวอย่างประชากร รวมทั้งสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. นัดหมายเวลาและสถานที่ทำการสัมภาษณ์ โดยเริ่มจากนักบริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน และครู สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกรรมการทางการศึกษาสมาชิกสภาเทศบาล เก็บข้อมูลที่ละจังหวัดตามที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากจังหวัดพิจิตร นครสวรรค์ ลพบุรี เพชรบุรี ราชบุรี และนครปฐม

4. ผู้วิจัยออกภาคสนามเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยตั้งคำถามเป็นส่วนใหญ่และมีผู้ช่วยวิจัยซึ่งมีประสบการณ์การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้วเป็นผู้จดบันทึกข้อมูลด้วย เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองขณะที่ดำเนินการวิจัยไม่เหมาะสมกับการใช้เครื่องบันทึกเสียง ผู้วิจัยใช้แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์

ดำเนินการวิจัยไม่เหมาะสมกับการใช้เครื่องบันทึกเสียง ผู้วิจัยใช้แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบ สัมภาษณ์และแบบสังเกต ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2536 - 16 สิงหาคม 2537 โดยเรียงลำดับการเก็บข้อมูลจังหวัดต่างๆ ตามที่นัดหมายไว้

5. การสังเกต โดยขออนุญาตสังเกตสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านต่างๆ ภายในโรงเรียน ขณะที่ไปทำการสัมภาษณ์ จำนวน 10 โรงเรียน โดยทำการสังเกตโรงเรียนละ 2 ครั้งใช้เวลาครั้งละประมาณ 60 นาที รวมการสังเกตทั้งสิ้น 20 ครั้ง แบบสังเกตเป็นแบบ ประเมินค่า ซึ่งบันทึกโดยผู้วิจัย

6. นำเอกสารที่เกี่ยวกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเมืองการปกครอง แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมดมา ทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเมืองการปกครองของโรงเรียนดีเด่นสังกัดเทศบาล ภาคกลาง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามลักษณะของ เครื่องมือ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้วิธีจัดกลุ่มกิจกรรมการดำเนินงานตาม แผนงานที่ส่งเสริมการเมืองการปกครอง มีคำอธิบายประกอบความเรียงตามกรณี และประเด็น การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกเป็นเรื่องตามกรอบประเด็นของการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ พิจารณานโยบาย และโครงการที่สนับสนุนนโยบายการจัดการเรียนการสอนการเมืองการ ปกครองของเทศบาลและโรงเรียน.

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์นโยบายการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเมืองการ ปกครอง โดยพิจารณาคำว่า “ประชาธิปไตย” “วิถีชีวิตประชาธิปไตย” และคำในความหมาย ของวิถีชีวิตประชาธิปไตย ได้แก่ มีวินัย ความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก เสียสละเพื่อส่วนรวม ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม อนุรักษ์วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างศรัทธา และจิตสำนึก ปลูกฝังค่านิยมและอุดมการณ์ในระบอบประชาธิปไตย ที่ปรากฏอยู่ในนโยบาย การจัดการศึกษาของเทศบาลและโรงเรียน

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนข้อมูลที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วผู้วิจัยนำมาตีความหมายของคะแนนโดยใช้เกณฑ์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง 4 เกณฑ์ คือ

3.50-4.00 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองมากที่สุด

2.50-3.49 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองมาก

1.50-2.49 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองน้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนโดยการหาค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง โดยถือเกณฑ์การวัดผลประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการดังนี้

	ระดับผลการเรียน
ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป	ดีมาก
ได้คะแนนร้อยละ 70-79	ดี
ได้คะแนนร้อยละ 60-69	ค่อนข้างดี
ได้คะแนนร้อยละ 50-59	พอใช้
ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50	ต้องแก้ไข

3. ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วผู้วิจัยนำมาตีความหมายของคะแนนโดยใช้เกณฑ์ระดับการปฏิบัติการสอนของครูมี 4 เกณฑ์คือ

2.51-3.00 ถือว่า มีระดับการปฏิบัติในการสอนมาก

1.51-2.50 ถือว่า มีระดับการปฏิบัติในการสอนปานกลาง

1.00-1.50 ถือว่า มีระดับการปฏิบัติในการสอนน้อย

0 ถือว่า ไม่มีการปฏิบัติในการสอน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{สูตรหาค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด}}$$

$$\text{สูตรหาค่าเฉลี่ย } (\bar{X}) = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนข้อมูล / จำนวนประชากรทั้งหมด

สูตรการหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \frac{(\sum fx)^2}{N}}$$

S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ = ผลรวมของคะแนน

$(\sum fx)^2$ = ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง

N = จำนวนข้อมูล / จำนวนประชากรทั้งหมด

(ประคอง กรรณสูตร, 2529)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย